

LBRIS

We know
books

MOLIÈRE

**Bolnavul închipuit
Școala femeilor**

Comedie

Traducere de:
HARALAMB LECCA
GEORGE FILIP GESTICONE

Editura MondoRo
București

Persoanele

ARGAN - bolnav închipuit.
BELINE - soția lui Argan.
ANGELICA - fiica lui Argan.
LOUISON - sora Angelicăi.
BERALDE - fratele lui Argan.
CLEANTE - iubitul Angelicăi.
DIAFOIRUS - medic.
TOMA DIAFOIRUS - fiul acestuia.
PURGON - medicul lui Argan.
FLEURANT - farmacist.
BONNEFOI - notar.
TOANETA - servitoare.

ACTUL I*SCENA I**(Scena reprezintă odaia lui Argan)***ARGAN***(la masă, controlând socotelile farmacistului său)*

Trei și cu două fac cinci și cu cinci fac zece și cu încă zece, douăzeci... Trei și cu două, fac cinci. Mai departe, la 24 un mic clistir pentru a muia și răcori intestinele domnului Argan... Mult îmi place, la farmacistul meu, politețea cu care și notează medicamentele... Ascultați numai: „Intestinele domnului Argan, un leu și cincizeci!” Perfect! dar nu e de ajuns să fii numai politicos, d-le Fleurant, fii și cu nițică judecată, la dracu, prea jupoi bolnavii. Un leu cincizeci un clistir! Mă iartă, d-le Fleurant! Rândul trecut mi le puseși un leu și un leu, în graiul farmaciștilor, însemnează cincizeci de bani. Fie cincizeci de bani!

Mai departe, în aceeași zi, un clistir compus din catolicon dublu, revent, miere de trandafir și altele, conform prescripției medicului, pentru a spăla și curăța burta d-sale, un leu cincizeci. Dă-mi voie, d-le Fleurant, numai cincizeci de bani! Mai departe, în seara aceleiași zile, un sirop soporativ pentru al face pe d-l ARGAN să doarmă, – un leu și șaptezeci și cinci. Aicea n-am ce zice, m-a adormit bine! Cincizeci, șaptezeci și cinci, optzeci, optzeci și cinci.

La 25 un purgativ și un coborativ, compus din casie lână, sene și alte plante, după prescripția d-lui dr. Purgon, pentru a elimina veninul d-lui Argan, patru lei. Ah! d-le Fleurant, mai multă milă cu bolnavii n-ar strica! Doar nu v-a prescris doctorul să puneți 4 lei! La dracu! Trei lei, pune trei lei, te rog! Un leu, un leu cincizeci. Mai departe! Tot în acea

zi o doctorie calmantă și astridentă pentru a liniști pe domnul, un leu cincizeci! Bun! Cincizeci de bani, șaptezeci și cinci de bani.

Mai departe! La 26 un clistir carminativ, bun de a goni gazurile din corpul d-lui Argan, un leu cincizeci. Cincizeci de bani, d-le Fleurant! Mai departe! Clistinul repetat seara, ca mai sus, un leu cincizeci. D-le Fleurant, cincizeci de bani! Mai departe! La 27, o doctorie bună de a grăbi ieșirea materiilor stricate din corpul d-lui Argan, 3 lei. Bun, un leu și cu un leu cincizeci; unde ai dreptate îmi pare și mie bine!

Mai departe! La 28, o sticlă cu zer zaharisit pentru a îndrepta, liniști și înviora sângele d-lui Argan, un leu. Bun, cincizeci de bani numai! Apoi o doctorie compusă din 12 boabe de bezoar, pentru întărirea și păzirea inimii, un sirop de lămâie și altele încă, după ordinul doctorului, cinci lei! Ah, d-le; mai cu milă, te rog; dacă ar fi toți farmaciștii ca d-ta, zău că nimeni n-ar mai dori să fie bolnav. Mulțumește-te cu 4 lei numai! Un leu, doi lei, doi cincizeci!

Trei și cu două fac cinci și cu cinci zece și încă zece, douăzeci. Șaizeci și trei de lei și douăzeci și cinci de bani. Va să zică în luna aceasta am luat una, două, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt doctorii; și unul, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece, unsprezece, douăsprezece clistire; pe când în luna trecută erau douăsprezece doctorii și douăzeci de clistire. Nu mă mai miră deci, dacă în luna asta mă simt mai rău ce în cealaltă. Dar voi pune pe doctorul în curent cu toate acestea, să reguleze el.

Hai, strânge tot de pe masă!

(Văzând că nu vine nimeni și că e singur în odaie). Cum? Nimeni aici? Degeaba am vorbit, mă lasă mereu singur!

Nu-i chip să-i țin aci! *(După ce a sunat clopoțelul de pe masă).* Nimeni nu m-aude! poate-i clopoțelul de vină! Zrrr...

zrrr... *(După ce a sunat a doua oară).* Au asurzit ca toții... zrrr... zr... *(Iar sună).* Toaneto, Toaneto-! zrrr... zrrr... *(După ce a făcut un zgornot mare cu clopoțelul).* Ca și când nici n-aș fi sunat! Cățea! Ticăloaso! zrrr... zr..., *(Văzând că sună mereu în zadar).* Turbez! zrrr... Lua-i-ar dracul! Cum se lasă așa singur un biet bolnav! zrrr... zrrr... Fără milă! zrrr... zr... Ah, Doamne! Au să mă lase să mor aci singur! zrrr... zrrr.

SCENA II
ARGAN, TOANETA

TOANETA *(intrând)*

Vin, vin, îndată!

ARGAN

Ah, cățea! Ticăloaso!

TOANETA *(cu mâna la cap, făcându-se că- lovită)*

La dracu atâta nerăbdare! Din cauza grabei d-voastră m-am lovit de colțul ferestrei.

ARGAN *(înfuriat)*

Ah, trădătoare!

TOANETA *(întreupându-l)*

Ah!

ARGAN

De o oră...

TOANETA

Aoleu!

ARGAN

De o oră de când sun...

TOANETA

Ah!

ARGAN

Și m-ai lăsat...

TOANETA

Ah!

ARGAN

Ține-ți gura, ticăloaso!

TOANETA

Da cum nu, zău, după ce m-am lovit așa rău!...

ARGAN

Dar... am răgușit, din cauza ta, ticăloaso!

TOANETA

Și eu, din cauza d-voastră, mi-am spart capul! Dinte pentru dinte, suntem achitați! Mai voiți ceva?

ARGAN

Ce-ai spus, păcătoaso?

TOANETA

Dacă mă mai cerți, eu am să plâng.

ARGAN

Trădătoare! Mă lași tu așa singur!

TOANETA (*întrerupându-l mereu*)

Aoleu!

ARGAN

Căjea, tu vrei pe semne...

TOANETA

Aoleu!

ARGAN

Ce face! N-am voie să te cert când am eu guși?

TOANETA

Ba, certați-mă, d-le, cât vă place!

ARGAN

Cum, păcătoaso, dacă mă întrerupi mereu!

TOANETA

Dacă dv. aveți gustul să mă certați, ei bine, am și eu poftă să piâng! Fiecare cu ale lui! Aoleu!

ARGAN

În sfârșit, n-o s-o scot la capăt! Strânge tot de pe masă. (*Se ridică*). Clistirul meu de azi a lucrat bine?

TOANETA
Clistirul dv.?

ARGAN
Da, era venin? Spune, a ieșit venin mult?

TOANETA
Da ce-mi pasă mie! Nici nu vreau să știu! Asta-i treaba d-lui Fleurant, să-și vâre el nasul, el profită doar din toate acestea!

ARGAN
Ascultă, să-mi pregătești apă fiartă pentru un al doilea clistir!

TOANETA
Pe legea mea, domnișorii ăștia, Fleurant și Purgon, petrec de minune pe socoteala dv. Bună găscă au găsit, zău! I-aș întreba numai: ce boală grozavă aveți dv. de vă îndoapă cu atâtea doctorii?

ARGAN
Tacă-ți gura, ignoranto! Nu-i de nasul tău să controlezi ordonanțele medicilor. Du-te mai bine, de-mi trimite pe fata mea, Angelica, am să-i vorbesc ceva.

TOANETA
Uite-o că vine, parcă v-a ghicit gândul!

SCENA III
ARGAN, ANGELICA, TOANETA

ARGAN
Apropie-te, fata mea, vii tocmai la timp, vreau să-ți vorbesc.

ANGELICA
Te-ascult, tată.

ARGAN
Așteaptă! (*Către Toaneta*), dă-mi bastonul, mă-ntorc îndată!

TOANETA
Mai iute, d-le, mai iute! Al dracului farmacist! Ne de dă lucru, nu glumă!

SCENA IV
ANGELICA, TOANETA

ANGELICA
Toaneto!

TOANETA
Ce este?

ANGELICA
Uite-te în ochii mei!

TOANETA

Mă uit, ei și?

ANGELICA

Toaneto!

TOANETA

Ei bine, ce este?

ANGELICA

Nu ghicești tu despre ce vreau să-ți vorbesc?

TOANETA

Ba, ghicesc eu, cum nu, de El, de domnișoru ăla de care-mi tot vorbești de vreo 6 zile-ncoace. De! Și când nu vorbești de el, nu prea te simți bine în ziua aceea, hai?

ANGELICA

Dacă știi de toate, de ce nu-mi vorbești tu întâi de asta, de ce nu vrei tu să-mi cruți chinul de a începe eu vorba!

TOANETA

Doamne, dar nu-mi dai ocazie, și apoi te păzești într-atâta, că nu găsesc niciodată momentul priincios.

ANGELICA

Îți mărturisesc, că oricât de mult aș vorbi de el, tot nu mi-ar părea puțin și că inima mea caută să profite cât mai mult de acele rare clipe, în care îți pot vorbi de amorul meu. Spune, Toaneto, condamni tu acest sentiment al meu?

TOANETA

Ba, de loc!

ANGELICA

Fac oare rău, că mă las sub stăpânirea acestui amor?

TOANETA

Nu zic asta.

ANGELICA

Și ai găsi cu cale să fii nesimțitoare la declarațiile pasiunii ce-mi nutrește el?

TOANETA

Ferească Dumnezeu!

ANGELICA

Spune, nu găsești și tu ca ceva supranatural, ca o voință a destinului, acea întâmplare neașteptată, prin care i-am făcut cunoștință?

TOANETA

Da!

ANGELICA

Nu găsești tu că faptul de a-mi lua apărarea, fără să mă fi cunoscut, e fapta unui om cinstit?

TOANETA

Da!

ANGELICA

Că s-a purtat cât se poate de gentil cu mine?

TOANETA

Da!

ANGELICA

Și că toate acestea le-a făcut cu cea mai mare bucurie?

TOANETA

O, da!

ANGELICA

Nu-i așa, că aceasta dovedește cu prisosință nobilul său caracter?

TOANETA

Firește!

ANGELICA

Că are un suflet foarte bun?

TOANETA

Fără îndoială.

ANGELICA

Că vorbele și faptele sale sunt din cele mai nobile?

TOANETA

Așa e.

ANGELICA

Că nu există mai înfocate cuvinte ca ale lui?

TOANETA

E adevărat!

ANGELICA

Și că nimic nu e mai dureros ca acea supraveghere continuă, care mă oprește să pot gusta din farmecul dulce al acestui divin sentiment?

TOANETA

Ai dreptate!

ANGELICA

Dar crezi tu, dragă Toaneto, că într-adevăr mă iubește, după cum îmi spune?

TOANETA Ehe! Nu prea te încrede în asemenea lucruri! Prefăcătoriiile amorului seamănă mult cu adevărul; știu eu!.. am văzut mulți comedienți de aceștia!

ANGELICA

Ah, Toaneto! Ce vorbești! Se poate, oare, ca acele dulci și înflăcărate cuvinte să nu fi fost decât minciuni?

TOANETA

În orice caz, vei afla în curând adevărul. Hotărârea sa, despre care ți-a scris ieri, că vrea să te ceară în căsătorie, e cel mai bun mijloc de a cunoaște adevăratele sale sentimente. Ea va fi cea mai bună dovadă.